

Kantelu oikeuskanslerille

Kantelija: Jouni Luukkainen

puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun vapaa-ajattelijat ry

Castréninkatu 10 C 53, 00530 HELSINKI

p. (09) 7534 703, (09) 191 51443, jouni.luukkainen@helsinki.fi

Tampereen ev.-lut. seurakuntayhtymän verkkokotisivujen (www.tampereenseurakunnat.fi) 2.12.2004 avattu alasivu Kuulu kirkkoon! (/kuulukirkkoon tai /Netscape/p73.htm, **Liite 1**) sisältää linkin sivulle Kirkolliset toimitukset (www.tampereenseurakunnat.fi/Netscape/p84.htm, **Liite 2**), jossa haetaan siunaamisesta kerrotaan viittaamalla kirkkojärjestykseen: ”Seurakunnan jäsenet pappi siunaa hautaan kristillisen tavan mukaan. Kirkkoon kuulumaton henkilö voidaan siunata hautaan, jos omaiset tai muut vainajan hautauksesta huolehtivat henkilöt sitä pyytävät. Siunausta ei kuitenkaan toimiteta, jos vainaja on selvästi ilmaissut tahtovansa toisin tai jos sielunhoidollisessa keskustelussa tai muutoin ilmenee, ettei ole riittäviä perusteita kirkolliseen hautaan siunaamiseen.” Hautaustoimilakiin ei ole viitattu kirkkoon kuulumattoman henkilön osalta.

Hautaustoimilaki asettaa kirkkojärjestyksestä poiketen vainajan etusijalle: ”Vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla. Vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.” Mielestäni Tampereen seurakuntayhtymän olisi ollut viitattava myös hautaustoimilakiin. Silloin olisi kuitenkin heti näkynyt, että hautaustoimilaki rajoittaa kirkkojärjestystä. Jos nimittäin vainaja ei ollut kirkon jäsen eikä hän ollut ilmaissut selvästi, mieluiten kirjallisesti, toivetta tulla kirkollisesti hautaan siunatuksi, on johdonmukaisuuden vuoksi tietysti ensisijaisesti oletettava, ettei hänellä sellaista toivetta ollut ollenkaan, jolloin hautaustoimilain perusteella häntä ei siis saisi siunata hautaan. Silloin lukijassa syntyisi hämminki, kun kirkkojärjestyksen kannalta katsoen sama ei riittäisi siunauksen esitymiseen.

Tampereen seurakuntayhtymä torjuu hämmingin väärällä tavalla, esittelemällä vain kirkkojärjestystä. Paras tapa poistaa hämminki on korjata kirkkojärjestys. Sitä ennen ja siis nyt heti yhtymän pitäisi ilmoittaa lukijalle, että hautaustoimilaki rajoittaa kirkkojärjestyksen sovellettavuutta äsken kuvaamallani lailla.

Olen pohtinut kirkkojärjestyksen korjaamisen välttämättömyyttä perusteellemmin Vapaa Ajattelija -lehden numerossa 2–3/2004 ilmestyneessä kirjoituksessani ”Kirkkojärjestystä on korjattava”, jonka html-muoto on **Liite 3** ja joka on elimellinen osa kanteluani. Varsinaisen tekstin kolmannen kappaleen kohdassa ”joka olisi

niin epäjohdonmukainen, että vailla kirkon jäsenyyttä kuitenkin haluaisi itselleen kirkolliset hautajaiset” sana ”niin” pitäisi alkuperäisen ajatuksen mukaisesti korvata sanalla ”sikäli”, sillä voihan ihmisellä olla aivan johdonmukaiset syyt tuollaiseen ensinäkemältä epäjohdonmukaisuutta osoittavaan haluun.

Nykyisessä säädösten vääryyttä sisältävässä tilanteessa eräät järjestöt ovat laatineet www.siviilihautajaiset.fi -palvelusivuston ja **Liitteenä 4** olevan ”Tahdon siviilihautajaiset” -kortin osatavoitteenaan saada vääryys oikaistua. [*Lisäys verkkoon asennuksen yhteydessä:* Mainitsin tuon järjestökentän, vaikka tunnenkin sitä kohtaan epäluottamusta arvatenkin juuri sen lähetettyä minulle marraskuussa 2003 tietyn nimettömän kirjeen ja sen ainakin yritettyä käyttää kirjettä hyväksi.] Mutta ei ole oikein, että ihmisten olisi kannettava tuollaista korttia (silloin, kun he eivät kuulu kirkkoon); oikein sensijaan olisi, että vastaavaa korttia ”Tahtoisin kirkolliset hautajaiset (vaikka en ole kirkon jäsen)” joutuisivat kantamaan ne, joilla tuollainen tahto on. Itse asiassa ihmisille pitäisi tyrkyttää korttia ”Selvyyden vuoksi: Tahdon kirkolliset hautajaiset (olen kirkon jäsen)”, jotta he näkisivät nykytilanteen epäoikeudenmukaisuuden.

Oikeuskansleri antoi 11.3.2004 päätöksen asessori Yrjö Jämsänen kanteluun kirkkoon kuulumattomien hautaan siunaamista koskeneessa asiassa (dnro 43/1/04). Huomautan, että asessori Jämsänen kirjoituksessaan puhui, että kirkosta eroaminen on myös oikeutettua seurakunnan väärän toiminnan tähden ja että siitä ei saisi olla haitallisia seurauksia hautaan siunaamatta jäämisen muodossa noille lojaaleille ja hartaille kristityille. Heillä olisi siis mielessään selvä tahto saada hautaan siunaaminen, eikä olisi kohtuutonta vaatia heitä ilmaisemaan selvästi tämä tahtonsa. Täten oikeuskanslerin tuolloisella päätöksellä ei ole merkitystä oman kanteluni ratkaisussa. Muutoinhan muutaman pahan papin olemassaolo dominoisi koko kysymystä kaikkien uskonottomienkin osalta.

Pyydän oikeuskansleria tutkimaan, rikkooko kirkkojärjestyksen sallima kirkkoon kuulumattomien vainajien siunaamiskäytäntö hautaustoimilain keskeisiä periaatteita vastaan.

Helsinki, to 9.12.2004

dosentti Jouni Luukkainen

Neljä liitettä